

Μετάνοια : Εύκολα να το λέμε, αλλά δύσκολο να την ζούμε στη ζωή μας! (πρωτοπρεσβύτερος π. Αντώνιος Χρήστου, Θεολόγος - ΜΑ (Ορθόδοξη Θεολογία) ΕΑΠ)

[/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Αγαπητοί Αναγνώστες, χρονικά αλλά ελπίζουμε και ουσιαστικά, όλο και εμβαθύνουμε μέσα στις μέρες της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, όλο και εγγίζουμε μέρα με την μέρα προς την επίσης Αγία και Μεγάλη Εβδομάδα. Το κεντρικό νόημα και των δύο αυτών περιόδων είναι ένας. Ο κοινός παρανομαστής και ο γενικός τίτλος αυτών των ευλογημένων περιόδων της Εκκλησίας μας είναι ένας για εμάς τους πιστούς : Μ Ε Τ Α Ν Ο Ι Α! Γι αυτό την Ε΄ Εβδομάδα των Νηστειών, τόσο με τον Κανόνα του

Αγίου Ανδρέου Κρήτης που ψέλνεται ολόκληρος (ενώ την Α΄ Εβδομάδα των Νηστειών τμηματικά) όσο και το πρόσωπο και το έμπρακτο παράδειγμα της Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας μας παροτρύνουν να ζήσουμε την μετάνοια και εμείς στη ζωή μας! Ακούγεται εύκολο και συνηθισμένο, όμως στη πράξη είναι τόσο δύσκολο για διάφορους παράγοντες. Ακολουθήστε μας να δούμε παρακάτω να δούμε αναλυτικότερα τι είναι μετάνοια και ποιοι παράγοντες μας εμποδίζουν και οφείλουμε να προσπεράσουμε για να την ζήσουμε και εμείς στη ζωή μας....!

Μετάνοια ετυμολογικά παράγεται από δύο λέξεις μετα-νοώ σημαίνει την ολοκληρωτική αλλαγή ζωής, την άρνηση, με όλη μας την καρδιά, της αμαρτίας, την αλλαγή νοοτροπίας. Στην Ορθοδοξία δεν υπάρχει ένας ορισμός της μετάνοιας, γιατί ο κάθε άνθρωπος είναι ανεπανάληπτη προσωπικότητα και μπορεί να την βιώσει με εντελώς διαφορετικό τρόπο ο ένας άνθρωπος από τον άλλο. Γι αυτό το λόγο έχουμε τόση ποικιλία στο Συναξάρι της Εκκλησίας για τον τρόπο που αγίασαν οι Άγιοι και πρώην αμαρτωλοί. Σε γενικές πάντως γραμμές η μετάνοια περιγράφεται ως μία κίνηση στροφής και αλλαγής πορείας και κατεύθυνσης 180 μοιρών στη ζωή του ανθρώπου, από το κοσμικό και σαρκικό αμαρτωλό φρόνημα, προς τον Χριστό, την σωτηρία και την Βασιλεία Του. Δια να συμβεί όμως αυτό χρειάζεται θείο φωτισμό, ψυχική συντριβή και αναγνώριση της αμαρτωλότητός μας. Να δούμε την κακή χρήση της ελευθερίας μας και της αμαυρώσεως της θείας εικόνας του Θεού που έχουμε μέσα μας και την μη πραγμάτωσης της προοπτικής μας που είναι Θέωση. Γιατί συμβαίνουν όλα αυτά; Γιατί αντί να είμαστε «δούλοι Του Θεού», γινόμαστε δούλοι της αμαρτίας και των παθών μας. και όλα αυτά μας οδηγούν στην υιοθέτηση του θελήματος του διαβόλου. Εκτός από την αναγνώριση της αμαρτωλότητος, χρειάζεται και η επισφράγιση της μετάνοιας που γίνεται στο κατεξοχήν Μυστήριο της Μετανοίας, της Ιεράς Εξομολογήσεως που προϋποθέτει αυτή την μετάνοια και την ταπείνωσή μας στο πετραχήλι του πνευματικού, γιατί αλλιώς έχουμε απλή μεταμέλεια όπως και ο Ιούδας ο Ισκαριώτης, αλλά όχι μετάνοια όπως ο Απόστολος Πέτρος που έκλαψε πικρώς και συγχωρέθηκε με τον Κύριο που αρνήθηκε τρεις φορές.

Στο μυαλό μας λοιπόν και την ζωή μας, όλοι λίγο-πολύ μπορούμε να κατανοήσουμε την ανάγκη της μετάνοιας, αφού βλέπουμε ότι οι επιλογές μας, μας οδηγούν σε αδιέξοδο. Διαπιστώνουμε ότι όχι μόνο δεν είμαστε ευτυχισμένοι (όπως πιστεύαμε ότι θα είμαστε πριν ξεκινήσουμε να αμαρτάνουμε), αλλά αισθανόμαστε ότι κουβαλάμε συνεχώς ένα δυσβάστακτο βάρος που δυσκολεύει την ζωή μας, δεν βρίσκουμε ηρεμία και ησυχία πουθενά, χάνεται η εσωτερική ειρήνη και διαταράσσεται ακόμη και ο ύπνο μας. Δοκιμάζουμε όλα τα ανθρώπινα για να ξεφύγουμε, νόμιμα (φάρμακα, αλκοόλ, συμβουλές ευεξίας διασκέδαση κ.α.) και παράνομα (ναρκωτικά, τζόγος κ.α.) και μάλλον το κενό και το αδιέξοδο μεγαλώνει παρά μικραίνει. Πάνω σε αυτές τις δύσκολες καταστάσεις ο Θεός στέλνει πάντα τις δικές Του «ακτίνες φωτός» για να μας αφυπνίσουν από τα «σκοτάδια» μας. Κάποιοι το αξιοποιούν και κάνουν κάποιες προσπάθειες να ξεφύγουν. Βιώνουν όμως στη πράξη και κάποιους αποτρεπτικούς παράγοντες. Μερικοί από αυτούς είναι :

α) **Ο Διάβολος και οι ενέργειές του** : Στις μέρες μας πολλοί αμφισβητούν την

ύπαρξή του, άλλοι απλά αδιαφορούν σαν να μην υπάρχει και άλλοι τον θεωρούν και παρεξηγημένο και τον λατρεύουν και ως Θεό τους. Σημασία έχει ότι η δουλειά του Διαβόλου είναι να μας αποτρέψει από την σωτηρία και την επιστροφή μας στον Παράδεισο με κάθε μέσο, θεμιτό και αθέμιτο, βάζοντας συνεχώς εμπόδια και διαβολές. Έχουμε με το μυστήριο του βαπτίσματος, του χρίσματος, της Θείας Κοινωνίας, την προσευχή και την νηστεία, όλα τα εφόδια για να τον αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά και να τον νικήσουμε. Το θέμα είναι ότι υπάρχει τόση σύγχυση στις μέρες μας, που το κακό περνάει για καλό και το καλό ως παρωχημένο και αναχρονιστικό. Για να είμαστε όμως δίκαιοι δεν μπορεί να επέμβει στην ελεύθερη βούλησή μας, αλλά εμείς με τους λογισμούς και τις κακές μας επιλογές το υιοθετούμε δυστυχώς στη ζωή μας.

β) Ο κακός μας ευατός : Εκτός από τον Διάβολο, βασικός παράγοντας που είναι αποτρεπτικός της μετάνοιας, είναι ο ίδιος μας ο κακός ευατός. Αυτός ο ευατός που μας κάνει να λέμε : *«Εγώ έτσι είμαι, δεν μετανιώνω για τις επιλογές μου και δεν θα αλλάξω για τίποτα και για κανέναν»!* Αυτή η φράση είναι τόσο διαδεδομένη, την ακούμε παντού από συνεντευξεις διασήμων, μέχρι και στις συζητήσεις των ανθρώπων, αλλά λίγοι συνειδητοποιούν και γνωρίζουν ότι είναι ο ορισμός της μόνης αμαρτίας που δεν συγχωρείται από τον Θεό, που είναι η συνεχής αμετανοησία, αυτό που έχει ο Διάβολος δηλαδή και το υιοθετούμε και εμείς δυστυχώς στη ζωή μας. Ο πνευματικός άνθρωπος αναγνωρίζει την αμαρτωλότητά του και ότι δεν υπάρχει μέρα που θα ζήσουμε και δεν θα αμαρτήσουμε, αλλά ελπίζουμε και στο έλεος του Θεού και στη θεία Του χάρη που *«ή πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα»*.

γ) Οι εξαρτήσεις μας και η δύναμη της συνήθειας : Ο Χριστός είπε «Εγώ είμαι η οδός η αλήθεια και η ζωή» και όχι «η δύναμη της συνήθειας» που ακούμε από πολλούς. Αυτό το ακούμε από πολλούς για κάποιες «ευλαβείς συνήθειές μας» που όμως αντιτίθενται στην παράδοση της Εκκλησίας π.χ. «Το ξεμάτιασμα από λαϊκούς» και πόσο μάλλον από πραγματικά εφάμαρτες συνήθειες (όπως τα σαρκικά αμαρτήματα ή να βρίζει ή να κλέβει ή να κατακρίνει τους άλλους κ.α.) ή λόγω εξάρτησης (από το υπερβολικό φαγητό, το αλκοόλ ή τα ναρκωτικά. Θέλει πολύ αγώνα, μεγάλη θέληση, φωτισμό και σταθερότητα για να απαλλαγεί κανείς από αυτά. Ίσως και η απομάκρυνση από τα περιβάλλοντα και τα πρόσωπα αυτά που μας τραβάνε πίσω στις αμαρτίες είναι αναγκαία και μονόδρομος (γι αυτό οι ασκητές έφευγαν στην έρημο) αλλιώς ο κίνδυνος να ξανακυλήσουμε στην πτώση είναι πολύ ορατός για να μην πούμε και σίγουρος.

δ) Το κοσμικό φρόνημα και η νοοτροπία «μα όλοι το κάνουν» : Όλες οι εποχές είναι δύσκολες για τον πνευματικό αγώνα, αλλά ιδιαίτερα η εποχή μας που

πλέον οι αμαρτίες νομοθετούνται και νομικά (αποποινικοποίηση της μοιχείας, πολιτικός γάμος, ελεύθερη συμβίωση, νομιμοποίηση των εκτρώσεων και της ομοφυλοφιλίας, ευθανασίας κ.α.) κάνουν τον χριστιανικό τρόπο ζωής συνεχώς να περνά στο περιθώριο και το αμαρτωλό, ως σύγχρονος τρόπος και εξέλιξη της κοινωνίας. Επειδή όλα αυτά γίνονται και συχνότερα, υπάρχει η νοοτροπία ότι αφού όλοι κάνουν αυτή την αμαρτία ή αυτό το πάθος, ε τι να κάνω και εγώ...! Γι αυτό ο Κύριος μίλησε για την στενή και την τεθλιμμένη οδό και όχι για την πλατιά και ευρύχωρη που επιλέγουν οι πολλοί...!

Φυσικά υπάρχουν και άλλοι παράγοντες, εμείς επιλέξαμε τους πιο συχνούς και ισχυρούς. Όμως όπως και ένας που επέλεξε να κάνει υγιεινή διατροφή και πρέπει να αλλάξει εντελώς την προηγούμενη συνήθεια με τις ανθυγιεινές τροφές. Όπως ένας που θέλει να γυμναστεί και να αφήσει την καθιστική ζωή ή ένας που ξεκίνησε να αποκτήσει μια δεξιότητα σε μεγάλη ηλικία, θέλει περισσότερη προσπάθεια και είναι δύσκολα στην αρχή, στο τέλος όμως βλέποντας τον κόπο να ανταμείβεται έρχεται η χαρά και η καταξίωση, έτσι και στη πνευματική ζωή «Όταν δώσουμε αίμα...θα λάβουμε πνεύμα» και καμία θυσία δεν συγκρίνεται με την σωτηρία και την αγιότητα! Ας δώσουμε όλοι καρπούς μετανοίας αδελφοί μου, δεν θα το μετανιώσουμε ποτέ! Το αντίθετο...σίγουρα θα μας κάνει να μετανιώσουμε σαν τον πλούσιο της παραβολής...Μη γένοιτο!